

Số: /KH-UBND

Vĩnh Bảo, ngày tháng 5 năm 2026

KẾ HOẠCH

Phòng chống bệnh Lùn sọc đen hại lúa bảo vệ sản xuất nông nghiệp năm 2026

Thực hiện Kế hoạch số 76/KH-SNNMT ngày 26/5/2026 của Sở Nông nghiệp và Môi trường Hải Phòng về việc phòng chống bệnh lùn sọc đen hại lúa vụ Mùa năm 2026 trên địa bàn thành phố Hải Phòng. Để chủ động phòng chống bệnh lùn sọc đen hại lúa bảo vệ sản xuất lúa vụ Mùa năm 2026, Ủy ban nhân dân xã ban hành Kế hoạch phòng chống bệnh lùn sọc đen hại lúa vụ Mùa năm 2026 trên địa bàn xã với các nội dung cụ thể như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Mục đích

Triển khai đồng bộ, kịp thời, hiệu quả các biện pháp phòng, chống bệnh lùn sọc đen hại lúa; kiểm soát tốt nguồn rầy lưng trắng môi giới truyền bệnh, hạn chế thấp nhất nguy cơ lây lan, bùng phát thành dịch; bảo vệ sản xuất lúa trên địa bàn xã.

2. Yêu cầu

- Chủ động theo dõi, giám sát chặt chẽ diễn biến rầy lưng trắng và nguồn bệnh ngay từ đầu vụ; tổ chức lấy mẫu giám định, phát hiện sớm các ổ bệnh, xử lý triệt để, hạn chế để bệnh phát sinh phát triển và lây lan ra diện rộng.

- Thực hiện đồng bộ các biện pháp phòng chống bệnh lùn sọc đen và rầy môi giới truyền bệnh theo quy trình kỹ thuật quản lý bệnh lùn sọc đen hại lúa. Áp dụng các biện pháp phòng bệnh phải thực hiện sớm ngay từ đầu vụ và mang tính cộng đồng, theo phương châm phòng là chính.

- Tăng cường công tác tuyên truyền, tập huấn nâng cao nhận thức và trách nhiệm của người sản xuất trong việc chủ động phòng, chống bệnh.

- Tăng cường sự phối hợp chặt chẽ giữa các cấp, các ngành, cơ quan chuyên môn và chính quyền địa phương; gắn trách nhiệm cụ thể cho từng cơ quan, đơn vị, địa phương trong tổ chức thực hiện.

II. NỘI DUNG

1. Công tác tuyên truyền

- Tuyên truyền sâu, rộng bằng nhiều hình thức như thông báo trên các phương tiện thông tin đại chúng, tổ chức hội nghị, lồng ghép trong cuộc họp ở cơ sở, hội nghị tập huấn, phát tài liệu, tờ rơi... về đặc điểm, mức độ nguy hại của bệnh lùn sọc đen; đối tượng rầy lưng trắng là môi giới truyền bệnh cho cây lúa và chích hút từ cây lúa bị bệnh truyền bệnh cho cây lúa khỏe nhằm nâng cao nhận thức và trách nhiệm của người sản xuất trong việc chủ động phòng, chống bệnh.

- Hướng dẫn nông dân nhận biết sớm triệu chứng bệnh và áp dụng các biện pháp kỹ thuật phòng, chống hiệu quả, đặc biệt từ giai đoạn mạ.
- Thông tin, cảnh báo kịp thời diễn biến rầy lưng trắng và nguy cơ phát sinh dịch bệnh để người dân chủ động phòng, chống.

2. Biện pháp kỹ thuật quản lý bệnh

a. Giám sát nguồn bệnh trên đồng ruộng

Tổ chức thu, bắt mẫu rầy lưng trắng (môi giới truyền bệnh lùn sọc đen), mẫu mạ, mẫu lúa nghi nhiễm bệnh để phân tích và giám định virus lùn sọc đen nhằm phát hiện sớm nguồn bệnh. Từ đó đề xuất biện pháp phòng trừ hiệu quả, không để bệnh lây lan diện rộng.

b. Áp dụng biện pháp phòng bệnh trong các khâu canh tác lúa

- Vệ sinh đồng ruộng: Ngay sau thu hoạch lúa vụ trước tiến hành vệ sinh đồng ruộng bằng cách cắt, thu gom hoặc cày vùi gốc rạ (ngăn ngừa lúa chết phát triển), dọn sạch cỏ bờ ruộng, mương dẫn nước, tàn dư cây bệnh để hạn chế nơi cư trú của rầy và tiêu diệt nguồn bệnh.

- Bố trí thời vụ: Căn cứ vào khung thời vụ chung của từng địa phương chỉ đạo gieo cấy tập trung, đồng loạt, đảm bảo thời gian cách ly với vụ Xuân ít nhất 20 ngày tại những vùng có áp lực về bệnh.

- Hạn chế gieo trồng những giống lúa nhiễm bệnh nặng, giống nhiễm rầy, sử dụng các giống kháng/chống chịu rầy hoặc ít nhiễm rầy.

- Bón phân cân đối, không bón thừa phân đạm; áp dụng biện pháp kỹ thuật tiên bộ trong thâm canh lúa, quản lý dịch hại: Hệ thống thâm canh lúa cải tiến (SRI), cây hiệu ứng hàng biên, quản lý dịch hại tổng hợp (IPM), quản lý sức khỏe cây trồng tổng hợp (IPHM)...

c. Biện pháp bảo vệ mạ

- Xử lý hạt giống trước khi gieo, với những vùng có nguy cơ bị bệnh hại và gieo cấy các giống nhiễm rầy khuyến cáo nông dân hạn chế gieo sạ để hạn chế rầy lưng trắng phát sinh và lan truyền xâm nhiễm bệnh từ giai đoạn đầu cây lúa.

- Không gieo mạ ven đường giao thông, nơi gần nguồn sáng mạnh sẽ thu hút rầy lưng trắng đến truyền bệnh. Che phủ lưới (mặt lưới dày) để phòng chống rầy lưng trắng xâm nhập lây truyền bệnh ngay từ thời kỳ mạ.

- Ở những vùng đã từng bị bệnh và vùng có nguy cơ bị bệnh cao cần tiến hành phun trừ rầy (phun tiến chân mạ) trước khi cấy từ 3 - 4 ngày và trên lúa gieo sạ khi cây lúa được 4-5 lá.

- Khi phát hiện ruộng mạ nhiễm virus lùn sọc đen phải phun thuốc trừ rầy triệt để (nếu có) và tiến hành tiêu hủy toàn bộ mạ, gieo mạ thay thế nếu còn thời vụ.

d. Áp dụng các biện pháp quản lý khi bệnh xuất hiện

* *Giai đoạn sinh trưởng của lúa từ gieo mạ đến khi lúa kết thúc đẻ nhánh*

- Ngay sau khi gieo mạ, cấy lúa: nếu phát hiện rầy lưng trắng mang virus gây bệnh lùn sọc đen cần phải phun thuốc trừ rầy ngay để diệt nguồn rầy mang virus, hạn chế lan truyền bệnh.

- Giai đoạn lúa đẻ nhánh: kiểm tra, nếu phát hiện rầy lưng trắng non (rầy cám, rầy tuổi nhỏ) lập tức phun thuốc trừ rầy để hạn chế nguồn rầy môi giới, lan truyền bệnh ra diện rộng.

- Thường xuyên thăm ruộng để phát hiện và khẩn trương nhổ tĩa tiêu hủy (vùi xuống bùn) các khóm, dảnh lúa bị bệnh; ruộng lúa giai đoạn trước đứng cái có trên 30% số dảnh lúa bị bệnh tiến hành tiêu hủy cả ruộng bị bệnh bằng biện pháp cày vùi diệt mầm bệnh; trước khi cày vùi phải phun thuốc trừ rầy lưng trắng (nếu có) để ngăn chặn môi giới truyền bệnh phát tán sang ruộng khác; gieo cấy lại nếu còn kịp lịch thời vụ.

** Giai đoạn sinh trưởng của lúa từ khi kết thúc đẻ nhánh trở đi*

- Khi phát hiện rầy lưng trắng mang virus lùn sọc đen, tiến hành phun thuốc trừ rầy ngay và tiếp tục phun khi rầy cám lúa kế tiếp nở rộ; thường xuyên tổ chức điều tra phát hiện, kiểm tra, khoanh vùng, chỉ đạo phun thuốc trừ rầy lưng trắng những nơi có mật độ rầy từ 2.000 con/m² trở lên đối với lúa trước trổ hoặc 1.000 con/m² trở lên đối với lúa sau trổ (rầy tuổi 1-3).

- Ruộng lúa bị bệnh ở mức độ nhẹ và rải rác thì tiến hành tĩa bỏ, nhổ vùi tiêu hủy; phun rầy lưng trắng (nếu có) để hạn chế lây lan nguồn bệnh. Trường hợp ruộng lúa bị nhiễm bệnh nặng thì phải tiêu hủy cày vùi cả ruộng, trước khi cày vùi phải phun thuốc rầy lưng trắng (nếu có) để hạn chế rầy mang mầm bệnh lây lan bệnh trên diện rộng.

Lưu ý: Khuyến cáo nông dân sử dụng những loại thuốc trừ rầy có hiệu lực diệt rầy cao đối với rầy lưng trắng; luân phiên thuốc khi sử dụng nhiều lần/vụ.

3. Quản lý hoạt động kinh doanh giống lúa, phân bón, thuốc bảo vệ thực vật

- Tăng cường kiểm tra nguồn mạ của các cơ sở cung ứng dịch vụ cấy máy.

- Tăng cường kiểm tra, tuyên truyền, hướng dẫn các cơ sở kinh doanh thuốc bảo vệ thực vật cung ứng đúng chủng loại thuốc, đảm bảo chất lượng thuốc và chấp hành nghiêm các quy định của pháp luật về kinh doanh thuốc bảo vệ thực vật.

III. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Các cơ sở thôn

Tăng cường phối hợp với cơ quan chuyên môn, Trạm Trồng trọt và BVTV Vĩnh Bảo, Trung tâm Dịch vụ sự nghiệp công tổ chức tốt công tác tuyên truyền, tập huấn, hướng dẫn sâu rộng đến toàn thể cán bộ và nhân dân về các biện pháp kỹ thuật phòng trừ bệnh lùn sọc đen hại lúa hiệu quả, an toàn trong sản xuất nông nghiệp năm 2026.

2. Phòng Kinh tế

Chủ trì, cùng các ngành liên quan tăng cường kiểm tra, đôn đốc, hướng dẫn các cơ sở thôn, các ngành liên quan triển khai thực hiện việc phòng chống bệnh lùn sọc đen và phòng trừ sâu bệnh bảo vệ sản xuất nông nghiệp năm 2026; định kỳ báo cáo Ủy ban nhân dân xã, Sở Nông nghiệp và Môi trường theo quy định.

3. Đề nghị Trạm Trồng trọt và Bảo vệ thực vật Vĩnh Bảo

- Trạm Trồng trọt và BVTV Vĩnh Bảo xây dựng Hướng dẫn kỹ thuật phòng chống bệnh lùn sọc đen để các ngành, các cơ sở thôn và toàn thể nhân dân thực hiện.

- Tăng cường cán bộ bám sát cơ sở cùng với các cơ sở thôn kiểm tra, đôn đốc, hướng dẫn, tập huấn các biện pháp kỹ thuật trong sản xuất nói chung và các biện pháp phòng chống bệnh lùn sọc đen nói riêng để nhân dân chủ động thực hiện.

4. Đề nghị Công ty TNHH một thành viên khai thác công trình thủy lợi Vĩnh Bảo: Tăng cường phối hợp cùng với các cơ sở thôn thực hiện tốt việc điều tiết nước phù hợp phục vụ sản xuất, có kế hoạch và thông báo lịch đổ ải, lịch lấy nước lớn cụ thể để các cơ sở thôn chủ động thực hiện các biện pháp kỹ thuật trong sản xuất và phòng chống bệnh lùn sọc đen hại lúa, sâu bệnh hại.

5. Trung tâm Dịch vụ sự nghiệp công: Tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền về tác hại của bệnh lùn sọc đen hại lúa, đồng thời hướng dẫn các biện pháp kỹ thuật để nhân dân chủ động thực hiện.

6. Đề nghị UBMT Tổ quốc Việt Nam xã, các tổ chức chính trị xã hội: Tăng cường công tác tuyên truyền, hướng dẫn các hội viên, đoàn viên của mình tích cực thực hiện các biện pháp kỹ thuật phòng chống bệnh lùn sọc đen và các loại sâu bệnh khác có hiệu quả.

Trong quá trình tổ chức và triển khai thực hiện các ngành liên quan, các cơ sở thôn thường xuyên báo cáo kết quả thực hiện về Ủy ban nhân dân xã (qua Phòng Kinh tế tổng hợp) để chỉ đạo kịp thời./.

Nơi nhận:

- Sở Nông nghiệp và Môi trường;
- TTĐU, TTHĐND xã (để b/c);
- Đ/c CT, các PCT UBND xã;
- Trung tâm Dịch vụ sự nghiệp công;
- Trạm Trồng trọt và Bảo vệ thực vật VB;
- Công ty TNHH MTV KTCT Thủy lợi VB;
- Các ngành, đơn vị liên quan;
- Các cơ sở thôn;
- Lưu VT.

**TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Nguyễn Thị Lan Hương